

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo rí apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjë Mzhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes rí pen'c'egöbe ne carta. ² Nu'tsc'eji in cárägueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmurüji in ma'tc'eji Mzhocjimi, ngue'tsc'eji rí pen'c'eji ne carta. Mzhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'eji. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o tsja'c'üji Mzhocjimi o ntets'üji. Y o xōcüts'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya ngueextjotsc'eji o ntetsc'eji Mzhocjimi; xo ngue o nte angueze texe c'o ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö ja nde cáräji. Dya ngueextjozgöji ín Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguezeji, xo ngue o Jmuji. ³ Rí ötcö Mzhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'eji na jo, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'eji, dya pje rí mbeñeqi.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴ Texe 'ma rí ötügö Mzhocjimi, rí unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'eji a cjanu, na ngue bübü in mü'büji dya e Cristo Jesús. ⁵ O mböxc'eji o dya'c'üji c'ü ja rgui pëpqueji c'ü. Nguec'ua sö rí zopcjéji dya yo nte, 'ñe rí pärägueji dya na jo, ja ga cja Mzhocjimi. O dya'c'üji a cjanu Mzhocjimi, na ngueje bübü in mün'c'eji dya e

Jesucristo. ⁶ Nguec'ua ya zädä c'ua ja rvá xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi bübü co nu'tsc'eji, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu. ⁷ Nguec'ua, dya pje bë'tsc'eji dya; sö rí pëpqueji na jo dya Mizhocjimi. Y te'be in münc'ejí dya c'ü ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ⁸ Mizhocjimi ra sido ra dya'c'ejí c'ü rgui zëzhiji, ngue c'ua texe c'o cjë c'o xe rí minc'ejí, dya rí jyëzgueji c'ü. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o. ⁹ Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in münc'ejí nzi 'natsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguec'ua 'natjo ín mü'büji dya co anguez. Ixtí jñunt'ü in münc'ejí c'ü ra dya'c'ejí c'ü rgui zëzhiji. Na ngueje anguez cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

¹⁰ Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü rí ñagueji, dya rí söji o jña. Na ngue je ga cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya xo rí xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü rí tsjijñigueji, 'ñe c'ü rí tsjagueji. ¹¹ Nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cärä o ngumü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpüteji. ¹² Bübüts'ejí c'o mama: "Rí teñejme e Pablo. Ngue c'ü xe na jo ga xöpünte", eñeji. Bübü c'o mama: "Iyö. Ngue e Apolos rí teñejme." Bübü c'o mama: "Ngue e Pedro rí teñejme." Bübü c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Cristo", eñeji. ¹³ ¿Cjo bübü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü bübü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'äzgöji cja ngronsi c'ü rva päjtc'ägöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue ín

chjügö o nänngägöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tjü e Cristo. ¹⁴ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü ngueextjo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndetsc'eji. ¹⁵ Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, bübü c'o ro mama: "E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñei co angueze", ro 'ñeñei. ¹⁶ Xo rí mbeñegö xo ró jichcö c'o cárã nu ngumü e Estéfanas: Pero dya cja rí mbeñe cjo je nde ró jichcö. ¹⁷ C'ü vi juancögö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji ja ga cja e Jesucristo. 'Ma rí zopcjö yo nte, dya rí jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me rí pärägö. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü ngüenda 'ma yo nte c'ü o pätcöji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el podery la sabiduría de Dios

¹⁸ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji. Cárã o nte c'o cjapü dya ni muvi yo rí mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bëzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jocüzü ín mü'büji Mizhocjimi ngue c'ua rá jézgöji c'o na s'o. Nguec'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgá pärägöji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi.

¹⁹ Ya zädä c'ü t'opjü ga cjava:

Yo me pärä, rá jünbüji c'ü ni mbäräji.

C'o pë's'i na puncjü o pjeñe, rá cjapü c'ü dya cja rguí muvi c'o ra nguijñi c'o, eñe Mizhocjimi.

²⁰ Yo cárã cja ne xoñijömü c'o dya pärä Mizhocjimi, bübü c'o me pärä. Xo bübü c'o me pjëchi ra jíchi yo nu minteji. Xo bübü c'o me pjëchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi

c'ü dya ni muvi c'ü pārātsjë yo nte. ²¹ Mizhocjimi pë's'i na jo o pjeñe. Nguec'ua ndeze mi jinguā o mbeñe c'ü dya ro sö ro nguijnitsjë yo nte ro mbārāji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, nguec'ua va juajnū c'o ra zopjü yo nte, ra xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o cjapü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

²² Yo ín menzumüjme a Israel örüji 'na señal c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya ra creoji zö cjó c'o ra zopjüji. Yo in menzumügueji a Grecia me jodüji 'na c'ü me pārā, ra zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji. ²³ Nutscöjme rí apóstolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo ín menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; cjijñiji dya pë's'i poder, na ngue o sufre. Yo in menzumügueji a Grecia, cjapüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo. ²⁴ Pero Mizhocjimi o 'ñünngü ín mü'bujme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvá ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünnc'ü ín münc'eji ja nzitsc'eji in menzumügueji a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärägöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zëzhi Mizhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe. ²⁵ Mama yo in menzumügueji c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mizhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo ín menzumügöjme c'ü dya ga zëzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zëzhi Mizhocjimi c'ü o jyëzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte. ²⁶ Tsjijñiji cjuarma ja ga cjatsc'eji. Dya puncjüts'üji c'o pë's'i na puncjü o pjeñe c'ua

ja nzi ga mbë's'i yo nte yo dya pârã Mîzhocjimi. Pero Mîzhocjimi o 'ñünnç'ü in mün'c'eji ï creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pjé pjëzhi, ni xo na puncjütsc'eji c'o ngue ɔ t'i c'o me ma jonte, pero Mîzhocjimi o 'ñünnç'ü in mü'büji ï 'ñejmeji.

27 Nu'tsc'eji mama yo nte c'ü dya *in* jüngueji in pjëneji, o juan'c'eji Mîzhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji ɔ tseje nu c'o näntji me pârã. Nu'tsc'eji mama yo nte c'ü dya pje pjë'tsc'eji, o juan'c'eji Mîzhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji ɔ tseje c'o me näntji pje pjëzhi.

28 Nu'tsc'eji cja'c'üji yo nte c'ü dya ni muvitsc'eji, o juan'c'eji Mîzhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o näntji me ni muvi. **29** Je va cjanu va tsja Mîzhocjimi. Nguec'ua dya cjó ra tsjapütsjë na nojo a jmi Mîzhocjimi.

30 Nu'tsc'eji bübü in mün'c'eji dya e Cristo; nguec'ua *in* pârâgueji ja ga cja Mîzhocjimi. Rí pârâgöji c'ü o ngõtcüji e Jesucristo c'o *in* nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tüji c'o. Xo rí pârâgöji c'ü sido pëpji cja *in* mü'büji ngue c'ua xenda rá cjaji c'ua ja nzi ga ne anguezze. Nguetsjë Mîzhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni bübü *in* mün'c'öji dya e Cristo.

31 Nguec'ua, dya rá cjapüji na nozüji c'ü rgá pârâgöji yo. Rá cjaji c'ua ja nzi ga t'opjü ɔ jña Mîzhocjimi c'ü mama ga cjava: "Dya ra jogü cjó ra tsjapütsjë na nojo. Nguextjo Mîzhocjimi rá cjapcöji na nojo", eñe c'e jña.

2

El mensaje de Cristo crucificado

1 Je xo va cjanu rvá cjagö 'ma ró sägö nu va ja *in* cárâgueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji

Mizhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo cjapü me pärä. ² Na ngueje ró negö ngueextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va pätcöji va ndü cja ngronsi. ³ Y'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zëtscö. Xo mi mbigö ma sëgö, 'na dya ro zo'c'öji na jo. ⁴ Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü o mü'bü yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me päräji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. Q Espíritu Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji i päräji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. ⁵ Dya ró negö c'ü rvi mamaji: "E Pablo pärä na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús", ri 'ñeñeji, iyö. Ró ötügö Mizhocjimi c'ü ro 'ñünnc'eji in mü'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶ Nutscojme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí pjéchcojme na jo 'na jña. Pero ngueextjo c'o nhodü na jo co Mizhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pë's'i yo nte yo cárä yo cjë dya yo dya pärä Mizhocjimi. Ni xo nza cja c'ü pjéchi yo pje pjézhi yo cjë dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mizhocjimi c'ü dya cja pje ra mbézhiji. ⁷ C'ü rí xipjjime c'o nhodü na jo co Mizhocjimi, ngue c'ü cjijñi Mizhocjimi. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pärä c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro päräji. Pero 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijomü, ya xcuí mbeñe Mizhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja o jmi. ⁸ C'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mbärä ne rí 'naja yo pje pjézhi yo cjë dya. Nguec'ua va ndät'äji e Jesucristo cja

ngronsi, maco Mzhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo. ⁹ Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja o jña Mzhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandají c'o ya vi preparao Mzhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji.

Dya xo go dyäräji c'ü ja ga cja.

Ni xo go nguijñitsjëji cja o mü'büji c'o, eñe c'e jña.

¹⁰ Pero nutscöji 'ma ró enh'e ín mün'c'öji e Jesucristo, o dyacüji Mzhocjimi o Espíritu o ē bübü cja ín mün'c'öji. O Espíritu Mzhocjimi pärä texe c'ü ya mbeñe Mzhocjimi. Nguec'ua rgá pärägöji yo ya preparao Mzhocjimi ra dyacüji.

¹¹ Dya cjó pärä texe c'ua ja ga nguijñi c'ü 'na nte. Nguextjo c'e nte, pärätsjë o pjeñetsjë angueze. Je xo ga ciatjonu, dya cjó xo pärä ja ga nguijñi Mzhocjimi; nguextjo c'ü o Espíritu angueze. ¹² Nutscöji, dya ch'acöji rá cjijñiji c'ua ja nzi ga nguijñi yo nte yo dya pärä Mzhocjimi. Mzhocjimi ya dyacüji o Espíritu, ngue c'ua ra sö rá pärägöji c'ua ja va s'iyazgöji Mzhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji. ¹³ Nujyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue ín jñatsjëjme yo rí cjijñitsjëjme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jítsijme o Espíritu Mzhocjimi. Y c'o nte c'o rí xippijime yo jña yo, ngue c'o ya bübü o mü'bü o Espíritu Mzhocjimi c'o.

¹⁴ C'o nte c'o dya bübü o mü'bü o Espíritu Mzhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue cjapüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sö ra mbäräji pje pjëzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o bübü o mü'bü angueze c'o sö ra mbäräji pje pjëzhi c'o mama c'ü. ¹⁵⁻¹⁶ Nu c'o

bübü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi sö ra mbäräji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Dya cjó sö ra mbärä c'ü cjijñi c'ín Jmugöji. Nguec'ua, dya cjó sö ra tsja xöpünte 'na nte, c'ü pje ra jíchi c'ín Jmugöji", eñe c'e jña. Nuzgöji bübü ín mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgá mbeñeji c'e pjeñe c'ü cjijñi anguezze. Nguec'ua yonte me dyätjozgöji, dya sö ra mbäräji ja ga cja rgá mbeñeji. Na ngueje anguezzeji, dya bübü o mü'büji o Espíritu Mizhocjimi.

3

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

¹'Ma mi bübügo co nu'tsc'oji cjuarma, ró xi'tsc'oji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'oji mas o jña, pero dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'oji c'o. Na ngue dya i tsjagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi; i tsjaji c'o in netsjëji. Dya xo i dyätäji na jo e Cristo. ²Nza cjatsc'oji yo lëlë yo sibatjo, yo dya sö ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'oji jña c'o dya s'ëzhi rvi päräji. Na ngue dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'oji c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sö. ³Na ngueje sido in cjagueji c'o in netsjëji. In pötqui huinsteji y me xo in pötqui dyonpütsjëji. C'ü ni tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü in cjagueji c'o in netsjëji. Je xo ni 'ñetse nu, c'ü in nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o nte c'o dya pärä Mizhocjimi. ⁴Bübütsc'oji c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Pablo", eñe c'o cjuarma. Bübü c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Apolos", eñeji. Nguec'ua rí xi'tsc'oji, nza cjatsc'oji yo nte yo dya pärä Mizhocjimi.

⁵ Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbëpjitjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebe, nde ró zo'c'öbe in texeji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Rí pëpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji. ⁶ Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguec'ua rí chjëntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'oji nguec'ua chjënjui nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'oji c'ü. ⁷ Nguec'ua, dya nda ni muvi c'ü cant'a, ni xo ri ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muvi, ngue Mizhocjimi c'ü cjapü ra nocü. ⁸ C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma ciatjovi. Pero zö nde 'na ma ciatjovi, ra ts'ö't'üvi c'ua ja nzi va pëpjivi. ⁹ Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbëpjigöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'oji in chjëntcjeji nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o cjaja Mizhocjimi.

O in chjëntcjeji 'na ngumü c'ü na jäbä anguezze. ¹⁰ Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgá zopcjö yo nte. Nguec'ua rí chjëntcjöbe 'na bëzo c'ü ri pjëchi ra jyäbä na jo 'na ngumü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjëntjobe 'na bëzo c'ü ro ngü'p'ü o cimiento 'na ngumü. C'o 'ñaja xöpünte c'o va 'ñe zo'c'oji, chjëntjui 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngumü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'oji. ¹¹ Yo nte, 'ma jäbäji 'na ngumü, ot'ü cjü'p'üji o cimiento. Je xo va ciatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Y dya ra jogü cjó ra 'ñe xi'tsc'oji nan'ño rgui 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji. ¹² C'o 'ñaja xöpünte, zö xo ra xö'c'oji

ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbëpiji na jo Mízhocjimi. 'Ma ra mbëpiji na jo, ra chjëntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngumü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muvi. 'Ma jiyö, ra chjëntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngumü co zatjo, o co zacatón, o co xitxitjo. [13-15](#) 'Ma tjë'ë 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'äji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'äji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ät'ä, iyö 'ma. Je xo rga ciatjonu c'e pa 'ma ra jñuncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbëpi Mízhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbëpi, ra ts'ö't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjëntjui 'na bëzo c'ü ri tjë'ë o ngumü. Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü vi dyät'ä. Je xo rga ciatjonu c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo pero dya ga jo va mbëpiji c'ü ín Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rguí muvi a jmi Mízhocjimi c'e bëpji c'ü vi tsjaji. Nguec'ua, dya ra ngö't'üji.

[16](#) ¿Cjo dya in päräji, ngue o templots'üji Mízhocjimi? Na ngue nguetsjé c'ü o Espíritu Mízhocjimi c'ü bübü in münc'ejí dya. [17](#) Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjéji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjaji a cjanu, in s'onbüji o templo Mízhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'ejí. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'ejí a cjanu, Mízhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

[18](#) In cjijñiji c'ü me ni muvi 'ma cjó c'o pärä na puncjü. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o cjijñitsc'ejí c'ü me pärä c'ua ja nzi ga mbärä yo nte yo cärä yo cjë dya, ni jyodü ra jyëziji c'e pjeñe c'ü cjijñiji a cjanu. Y ra mbürü ra nguijñiji c'e pjeñe c'ü cjijñi Mízhocjimi, zö mama

yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbäräji c'ua c'ü na cjuana. ¹⁹ C'o pärä yo nte cja ne xoñijömü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: "C'o me pärä, pjëchiji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu", eñe. ²⁰ Je xo t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o cjapü me pärä, pärä c'ín Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cjijñi c'o", eñe. ²¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamaji c'ü cjó nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbëzhi c'ü, nza cja zgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbëpjitjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'üjme in texeji. ²² Zö ri nguezgö e Pablo, zö ri ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacüjme ne bëpji ngue c'ua rá pjöxc'üjme. Zö pje c'o va sädä yo cjë yo in cäräji cja ne xoñijömü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üji. ²³ Nguec'ua, dya rí tsjacöjme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue in Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

4

El trabajo de los apóstoles

¹ Ni jyodü rí unnc'eji ngüenda c'ü rí mbëpjitjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacöjme ne bëpji nu, c'ü rí xipijime yo nte yo o jña yo dya mi päräji mi jinguã. ² In pärägueji o mbëpji ni jyodü ra tsjacuanaji ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji. ³ Nguec'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'eji in mangueji cjo na jo rgá pëpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cjapcö ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pëpcö c'ü o iyö. Dya xo

rí mbeñetsjëgö ja rgá pëpcö c'ü. ⁴ Zö rí cjijñitsjë c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rguí mamaji c'ü na jozgö. Nu c'ü ra jñüncögö ngüenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, nguextjo c'ín Jmugöji. ⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsijijñiji 'na nte ja ga mbëpi Mizophjimi. Na ngueje dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizophjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ejë c'ín Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cjijñi o mü'bü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, nguextjo Mizophjimi ra mama c'ü na jo rvá cjaji.

⁶ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsijijñiji e Apolos c'ü me ni muvi, ni ri nguezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña Mizophjimi. Nguec'ua ne rí 'natsc'eji, dya rí tsjapqueji c'ü me in pärägueji c'ü rguí mamaji c'ü me na jo 'na nte'e, 'ñe c'ü rguí tsjapqueji menu c'ü 'naja. ⁷ Nu'tsc'eji, ¿cjó dya'c'eji sjëtsi c'ü in cjinnceji c'ü xenda na jotsc'eji que na ngueje c'o 'naja? Dya cjó dya'c'eji sjëtsi. C'ü in pärägueji, ¿cjó dya xo dya'c'eji Mizophjimi c'ü? Maco o dya'c'eji, ¿jenga in cjapqueji na nots'üji nza cja 'ma ri ngue in pjeñetsjëji c'ü in cjijñiji?

⁸ Nu'tsc'eji in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá jí'tsc'öjme. In pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rí päräji. In cjapüji na notsc'eji nza cja 'ma ya me ri jmuguejji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí söjme cjo ri jmugöjme. Quera ri tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá notsc'eji a jmi Mizophjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'eji 'ma. ⁹ Nutscöjme rí apóstolejme, rí cjijñigö c'ü dya ni muvizgöjme va

ngambgöjme Mizhocjimi; rí cjijñigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpü ngüenda ra bö't'ü. Rí cjijñigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijõmü me bëchquigöjme ín tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme. ¹⁰ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipjijme ja ga cja e Cristo. Nguec'ua ga xitsköjme c'ü dya rí pärä c'ü rí cjajme. Pero nu'tsc'eji bübü in mün'c'eji dya e Cristo, in cjapqueji c'ü me in pärägueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'eji in cjapüji c'ü me ni muvitsc'eji. Nutscöjme me cjacüjme menu yo nte; nu'tsc'eji me respetaots'üji yo. ¹¹ Hasta yo pa dya, bübü 'ma bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme. ¹² Zö rí apóstolegöjme pero me po ín cuëgöjme rgá pëpcöjme ngue c'ua rá tötc'öjme 'na xëdyi. 'Ma sangöjme yo nte, rí ma'tp'ütjojme Cjimi yo. 'Ma cjacüjme yo nte rá sufregöjme, rí pësp'ijme paciencia. ¹³ Zö pechquejme o bëchjine, pero sido rí zopcjöjme na jo. Yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, cjacüjme nza cja o cañabü. Hasta nudya cjacüjme c'ü dya ni muvizgöjme.

¹⁴ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsegueji. Ró xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'i ga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i. ¹⁵ Zö xi ri sö'ö 'na dyëch'a mil c'o in xöpütegueji c'o o xi'tsc'eji ja ga cja e Cristo, pero dya in 'ñecjeji na puncjü nin tatagueji. Nguextjozgö chjéntjui c'ü ri nguezgö nin tatazögöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvá jocüts'ü in mü'büji e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'büji c'ü. ¹⁶ Nguec'ua rí ö'tc'öji rí nzhodügueji c'ua ja nzi rgá

nzhodügö.

¹⁷ Ró täjä e Timoteo ra ë nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü ɿ mü'bü e Cristo c'ü ín Jmugöji. Angueze ra mbennc'eji ja rgá minc'ö rgá ätcö e Cristo. Je xo rgá jíchcö a cjanu texe c'ua ja nde jmuru c'o cjuarma. ¹⁸ Bübütsc'eji c'o cjapütsjë na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja in cärägueji. ¹⁹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mzhocjimi, dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o cjapü me pärä. Dya rá cjapü ngüenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo cjaji ja c'o nzi ga 'ñünbü Mzhocjimi ɿ mü'büji. ²⁰ C'ü ni mandazüji Mzhocjimi, dya nguextjo jña c'o ri ärägöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ua ja nzi ga 'ñünngü Mzhocjimi ín münc'öji. ²¹ ¿Ja ngue c'ü in negueji? ¿Cjo in ne rí sido rí tsjapqueji na notsc'eji ngue c'ua rá ë huënhc'iji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü in cjaji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pärägueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

5

Se juzga un caso de inmoralidad

¹ Me mamaji c'ü bübütsc'eji 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jänama. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguec'ua hasta yo nte yo dya ma'tü Mzhocjimi mamaji c'ü dya cjó sö ra tsja a cjanu. ² Maco nu'tsc'eji in sido in cjapqueji c'ü me na jotsc'eji. Xenda rvá jo 'ma rvi ndumügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndetsc'eji. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü. ³ Nutscö, dya rí bünc'ö va ja in cärägueji, pero chjëntjui c'ü ri bünc'öji, na ngue rí mbentsc'öji

co texe ín mün'c'ö. Nguec'ua chjëntjui nza cja 'ma ri bünc'öji, nutscö ya ró cjijñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjapqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojuí c'ü nu jävana. ⁴ Rí jmürügueji. Nutscö chjëntjui c'ü xo rá bëbü co nu'tsc'eji. Y xo ra bëbü e Jescristo c'ín Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji ngüenda c'e cjuarma na ngueje ya dya'c'eji c'e poder e Jesús c'ín Jmugöji. ⁵ Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizophjimi ra jyëzi e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nzhogü o mü'bü cja Mizophjimi. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesús c'ín Jmugöji, ya rguí jogü o mü'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

⁶ C'ü ni tsjapqueji na jotsc'eji, chjëntjui nza cja o levadura c'o ni bëns'ä o tjõmëch'i. ¿Cjo dya in pärägueji ra tsjapü ra bëns'ä na puncjü o tjõmëch'i, zö ri ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina?

⁷ In pärägueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pö't'üji o ts'imë y pjongüji o levadura cja o ngumüji. Je xo ga ciatjo dya nu, o mbö't'üji e Cristo ngue c'ua dya cja ra bëbütsc'eji c'o na s'o. Nguec'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndetsc'eji. ⁸ Dya rá cjagöji c'o na s'o. Na ngue chjëntjui o levadura c'o. Rá cjaji c'o na jo'o 'ñe c'o na cjuana. Nuc'o, chjëntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

⁹ Ró opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'eji. Ró xi'tsc'öji c'ü dya rí dyocjeji c'o tsäjä o ndixü, ni ri ngue c'o ndixü c'o tsäjä o bëzo. ¹⁰ Pe in cjijñiji ró xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, ¿ja rgá sö rí chõmüji, ja rgá

sö rí pögueji, ja rgá sö rí minc'eji? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsãjã o ndixü, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pë's'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjëchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjënbiji o pje c'o jünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita. ¹¹ Rí mbennc'eji dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Ngue c'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsãji o ndixü, o 'ma nepeji c'o pë's'i nu minteji, o 'ma ma't'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma tñ'íji, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiyi o pje c'o ra jñünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o. ¹²⁻¹³ Yo dya cjuarma, ¿pje pë'sc'ü rá nugöji co nujyo, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjë Mizzhocjimi ra jñünnpü ngüenda anguezoji. C'o ni jyodü rí jñünnpügueji ngüenda ngueextjo c'o cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bün'hui c'ü nu jänana, na ngue me na s'o a ndetsc'eji.

6

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

¹ 'Ma pje c'o cja'c'eji yo nin cjuarmagueji, in pöcjeji a jmi c'o jueci c'o dya creo Mizzhocjimi ngue c'ua ra jñünnpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pë'sc'eji c'ü in cjagueji a cjanu? Maco dya in pöcjeji a jmi c'o ngue o t'i Mizzhocjimi nza cjatsc'eji. ² ¿Cjo dya in pärägueji 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mizzhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cárä va cja ne xoñijõmü? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sötsc'eji rí jñünnpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji? ³ ¿Cjo dya in pärägueji c'ü xo rá

jünpügöji ngüenda c'o q anxe Mizhocjimi? Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o q anxe Mizhocjimi, xo sö rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijõmú. ⁴ Nguec'ua 'ma bübüts'oji c'o ts'i pje ma chū, ¿jenga in pöcjeji a jmi c'o juesti c'o dya ejme Mizhocjimi? Na ngueje dya pje pjëzhi cja q t'i Mizhocjimi c'o. ⁵ Rí xi'tsc'oji a cjanu ngue c'ua rí tsegueji. A poco dya bübüts'oji 'na cjuarma c'ü pë's'i na jo q pjeñe ra sö ra jñün'c'oji ngüenda. ⁶ Pero c'ü in cjagueji, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jñünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁷ C'ü ni sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jëziji ga ndõ'c'oji c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jëztjogueji zö cjó pje ra tsja'c'oji? ¿Jenga dya in pësp'iji paciencia texe c'o pje nde jünncc'oji 'ñe c'o pje nde tjënncc'oji? Xenda na jo rí pësp'iji paciencia a cjanu. ⁸ Maco nu'tsc'oji, xo bübü 'ma xo in cjadi c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjapüji, pje c'o in jünbüji.

9-10 Pe in cjijñiji zö ra tsja na s'o 'na nte pero sö ra zät'ä nu ja manda Mizhocjimi. Dya cja rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o tsäjä o ndixü, ni ri ngue o ndixü c'o tsäjä o bëzo, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo ri ngue c'o obütsjë nu mibëzoji. Ni xo ri ngue yo mbë'ë, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pë's'i nu minteji. Ni xo ri ngue c'o tññ. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue

c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o ra jñünbüji. ¹¹ Bübtsc'eji c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya i ñe o ndin'tsc'iji in mün'c'eji. Ya xo o xöcüts'üji Mizhocjimi. Y dya iñ tüji dya in nzhunc'eji. Nguetsjë o Espíritu ín Mizhocjimigöji c'ü o dya'c'eji a cjanu. Je dya'c'eji a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'ín Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹² Bübü c'o mama c'ü sö rá cjagöji texe c'o ne ín cuerpoji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjagöji texe c'o, na ngueje dya pjöxcöji c'o. Dya xo rá cjagöji c'ua ja nzi rgá netsjëgöji. 'Ma jiyö, ra ndöcügöji c'o. ¹³ O jñönü ngue para ín pjemegöji. Xo 'ñe ín pjemegöji me ne o jñönü. Nguec'ua sö rá sigöji c'o pje nde ma jñönü, na ngueje ra zädä c'e pa 'ma ra chjotü Mizhocjimi o jñönü 'ñe ín pjemegöji nza yejui. Pero dya rgá cjanu ín cuer-
pogöji. Nguec'ua ín cuerpoji, dya ngue para rá tsäji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para ra tsäji o bëzo. Nín cuer-
pogöji ngue para rá pëpcöji c'ín Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'ín Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja ín cuerpoji c'ü. ¹⁴ Mizhocjimi o tsjapü o te c'ín Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgá cjazgöji nu, ra tsjacöji Mizhocjimi rá tetcjöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji, na ngueje me na zëzhi anguez.

¹⁵⁻¹⁶ In pärägueji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi: "Ma cjó c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje", eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cjaja e Cristo ín cuer-
pogöji. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsäjä o ndixü, chjëntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cjaja e

Cristo, cja rrū unü c'e ndixū. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsāji o bëzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sö. **17** 'Na nte 'ma ra bübü ə mü'bü e Cristo c'in Jmugöji, ya ri 'natjo ə mü'büvi.

18 Pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsācjeji o ndixū. Xo 'ñetsc'eji in hermanaji, dya rí tsācjeji o bëzo. Xo 'ñetsc'eji, dya be in chjüntüji, dya xo rí tsjagueji c'o na s'o. Na s'o texe yo nzhubü. Pero 'ma cjó c'o tsājä o ndixū, me na s'o c'o. Na ngueje unü ə cuerpo c'e ndixū, maco ngue ə cjaja Mzhocjimi c'ü ə cuerpo c'e bëzo. **19** ¿Cjo dya in pärägueji, in cuer pogueji ngue ə templo ə Espíritu Mzhocjimi c'ü me na sjü'ü c'ü bübü in mü'n'c'eji? Nguetsjë Mzhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjëgueji in cuer poji. **20** Na ngueje Mzhocjimi o ngöt'ü me na mizhi va ndōmpc'eji. Nguec'ua, dya rí tsjaji c'o netsjë in cuer poji. Rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mzhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbärä yo nte c'ü me na nojo anguez e.

7

Consejos sobre el matrimonio

1 Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'önü c'o i dyönngüji cja c'e carta c'ü i penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bëzo dya ra 'ñe nu su'u. **2** Pero para dya ra ndō'c'eji c'ü rgui tsācjeji o ndixū, ni jyodü nzi 'na bëzotsc'eji ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixütsc'eji ra 'ñeje nu xña. **3** E bëzo ni jyodü c'ü dya ra ngänbä ə cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjatjonu e ndixū, ni jyodü c'ü dya ra ngänbä ə cuerpo c'ü nu xña. **4** Na ngueje c'e ndixū c'ü ya chjüntü, dya mandatsjë c'ü ə cuerpo. Ngue c'ü nu xña c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bëzo, dya cja

xo mandatsjë c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü. ⁵ Nu'tsc'eji in bëzofi, dya rí tsänbäji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'eji in ndixüji, dya xo rí tsänbäji in cuerpoji yo nin xíraji. Ra sö rí pötqui tsädävi a cjanu, nguextjo 'ma rí ñatsjëvi in nza yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mizophjimi. Nu'ma, ra sö rí jyëzi c'ü rgui juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü rgui pötqui jyëzivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndö'c'evi 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sö rí sëchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pë'sc'eji sjëtsi rí chjüntqueji. ⁷ Quera ro tsja nza ciazgö texe yo cjuarma, dya ro chjüntüji. Pero nzi 'nazgöji sö rá cjaji c'ua ja nzi va dyacöji Mizophjimi. Bübü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, bübü c'o o ch'unü ra mintsjë.

⁸ Nu'tsc'eji dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza ciazgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'eji ya ndü nin xíraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji. ⁹ Pero 'ma dya sö rí sëchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufreji rgui minc'eji.

¹⁰ Nu'tsc'eji ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xíraji. Dya nguezgö ró cijñitsjégö yo; ngue c'ín Jmugöji c'ü manda ga cjanu. ¹¹ 'Ma bübüts'eji c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xíra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xíra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'eji in bëzofi, dya rí pëzgueji nin suji.

¹² Xo bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'eji 'ma dya ejme Mizophjimi nin suji 'ñe nin xíraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'ín Jmugöji; nguezgö rí

xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'eji cjuarma, 'ma dya creo Mzhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezoji xe rí mintcjeji c'o, dya rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹³ Xo 'ñetsc'eji hermana, 'ma dya ejme Mzhocjimi yo nin xíragueji, pero 'ma ne anguezoji xe rí mintcjeji c'o, dya xo rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹⁴ Na ngueje Mzhocjimi ra intsjimi c'e bëzo c'ü dya creo, na ngue creo Mzhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixü c'ü dya creo, xo ra intsjimiji c'ü, na ngue creo Mzhocjimi c'ü nu xíra. 'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mzhocjimi c'o o t'iji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mzhocjimi c'o. ¹⁵ 'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xíraji c'o dya ejme Mzhocjimi, nu'tsc'eji rí jyëziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'eji 'ma c'o nin xíraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mzhocjimi c'ü rá cáräji na jo. ¹⁶ Nu'tsc'eji in ndixüji, pe in cjijñiji 'ma dya rí jyëzgueji ra ma yo nin xíraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, ¿ja rgui pärägueji? Xo 'ñetsc'eji in bëzoji, ¿ja xo rgui pärägueji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyëzgueji ra ma c'o? Dya ra sö rí pärägueji.

¹⁷ Nzi 'natsc'eji rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'eji c'ín Jmugöji. Je ga cjanu rgá xipcjö yo cjuarma texe nu ja jmuriüji. ¹⁸ Bübütsc'eji c'o ya circuncidaotsc'eji in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaotsc'eji 'ma o 'ñünnc'ü in mü'büji Mzhocjimi i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, nu'ma, dya rí jyodüji ja rgui borraji c'o jmeya. Y 'ma dya vi circuncidaotsc'eji 'ma o 'ñünnc'ü in mü'büji, dya ni jyodü rí circuncidaoji 'ma. ¹⁹ C'ü ni circuncidaoji 'na nte, dya ni muvi c'ü. Dya xo ni muvi c'ü dya ni circuncidaoji. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü

rá cjaji c'ü mandazüji Mizhocjimi. ²⁰ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'oji 'ma o 'ñünnc'ü in mü'n'c'oji Mizhocjimi, je rga cjanu rgui minc'oji nzi 'natsc'oji. ²¹ Nu 'ma ngue o cjatsc'oji 'na hacendado 'ma mü o 'ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi, dya rí pë'sc'oji ndumü zö rí sido ri ngue'tsc'oji o cjats'üji c'e hacendado c'ü. Pero 'ma ra sö rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu. ²² C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zö ri sidotjoji ri ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjó o cjaja, ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbëpiji angueze. ²³ E Cristo o ngõt'ü me na mizhi va ndõmpc'oji. Nguec'ua, dya xtí dyätqueji c'ü ra xi'ts'iji yo nte; rí dyätäji c'ü xi'ts'iji e Cristo. ²⁴ Mi cjuarmats'ügöji, zö mi libregueji o jiyö 'ma mü o 'ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi, zö vi chjüntqueji o jiyö, zö vi circunci-daotsc'oji o jiyö, pero c'ü ni jyodü, ngue c'ü rí sidoji Mizhocjimi.

²⁵ C'ü ra tsja c'ü dya be chjüntü, dya mandazü c'ín Jmugöji rá xi'tsc'öji. Pero o juentsquegö o dyacö rí apóstolegö. Nguec'ua rí cjijñi rí mamagö jña, c'ua ja nzi ga ne angueze. ²⁶ Rí cjijñigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano 'ñe yo hermana. Na ngueje ya va sädä c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va. ²⁷ 'Ma in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rgui jyanbüji. 'Ma dya in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma. ²⁸ Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo 'ñetsc'oji in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädä.

Rí mangö c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

²⁹ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädä c'o pa c'o rá sufreji va. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya 'ñeje nu su'u, ra mbëpiji Mizophjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjéntjui nza cja c'ü dya ri 'ñeji o suji.
³⁰ C'o cjijñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndumüji. C'o mäjä, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mäjäji. C'o pje nde tõmü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pë's'iji. ³¹ Y 'ma bübüts'eji c'o mäpä yo bübü va cja ne xoñijõmü, dya ra mäpäji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijõmü, ya va sädä c'ü dya cja rguí muvi c'o.

³² Rí negö c'ü dya pje rí mbennc'eji cja ne xoñijõmü. C'o cjuarma c'o dya chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mäjä angueze.
³³ Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijõmü. Jodüji ja rgá mäjä c'o nu suji. ³⁴ Je xo ga ciatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguijñiji. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätäji angueze co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijõmü; jodüji ja rgá mäjä c'o nu xíraji.

³⁵ Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjöxc'ügöji, ngue c'ua ra sö rí sido rí pëpiji na jo c'ín Jmugöji, c'ü ri nguextjo angueze c'ü rí jyodüji c'ü rguí mäjä.

³⁶ 'Ma cjó c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya cjogütjo va xunt'i, 'ma cjijñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguijñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrä

s'o c'ü ra chjüntpü c'ü. ³⁷ Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra sö ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguijñi. 'Ma ya nguijñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü. ³⁸ Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo cja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü cja'a c'ü.

³⁹ Dya ra sö 'na ndixü ra jyanbüvi c'ü nu xña, 'ma xe büntjo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xña, ya sö ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma. Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä ə jña c'ín Jmugöji. ⁴⁰ Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjë c'e ndixü, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá cijñi c'ü ni zocöji ə Espíritu Mizhocjimi.

8

Los alimentos consagrados a los ídolos

¹ Xo 'ñe i tsjacöji t'önü ja ga cja c'o ə ts'ingue c'o animale c'o ya vi bësp'ä cja yo ts'ita. Jä, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pärägöji ja ga cja, rí texeji. Pero 'ma cjó c'o cijñi me pärä, cjapütsjë na nojo 'ma c'ü. 'Ma cjó c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü. ² C'o cijñi me pärä, ni jyodü ra unüji ngüenda c'ü dya be päräji ja c'o nzi ga jyodü ra mbäräji. ³ C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pärägöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidozüji Mizhocjimi.

⁴ I dyönngöji cjo na jo rí sapüji c'o ə ts'ingue c'o animale c'o ya vi bësp'ä cja yo ts'ita. Rí pärägöji, dya pje ni muvi yo ts'ita cja ne xoñijõmü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü. ⁵ Cärä na puncjü

c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijõmü 'ñe a jens'e. Na cjuana cärä na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o cjapü yo nte o jmuji. ⁶ Pero nutscöji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'öji, c'ü ngue ín Tatagöji c'ü o dyät'ä texe ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü. C'ü vi ngambögöji, nguextjo angueze rá pëpcöji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí cjapcöji ín Jmugöji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ä texe yo bübü. Ngue angueze o dyacöji c'ü rgá bünc'öji dya.

⁷ Pero yo cjuarma, dya texeji päräji ga cjanu; dya texeji päräji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cärä o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bësp'ä cja yo ts'ita, xe cjijñiji yo ts'ita 'ma, 'ñe cjijñiji c'ü na s'o c'ü na cjadi. Na ngueje dya be päräji cjo na jo xe ra za'aji, cjo jiyö. ⁸ Dya ngue c'ü rá sigöji c'o, c'ü rguí recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigöji c'o, dya pje ra mböxcöji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigöji, dya pje xo ra bëtscöji. ⁹ Só rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bësp'ä cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be pärä cjo na jo xe ra ziji cjo jiyö. Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'ü dya rí tsjapqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji. ¹⁰ Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi bësp'ä yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be pärä cjo na jo xe ra zi cjo iyö, ¿cjo dya ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Jä, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi. ¹¹ Y nu'tsc'eji na ngue c'ü in cjapqueji me in päräji, 'ñe in siji c'o o bësp'ä cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bëzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be pärä na jo. Maco c'ü vi ndü e Cristo, ngue c'ü dya ra bëzhi, ra büntjo c'o. ¹² Nguec'ua 'ma in

sigueji a cjanu, in cjaji c'o na s'o contra e Cristo na ngueje in s'onbüji o bëpji anguez. Ngue c'ü in cjaji 'ma xo si yo nin cjuarmaji nu 'ma dya be pãraji na jo ra ziji o jiyö. Dya nguextjo c'ü in cjaji c'o na s'o contra anguez; xo in cjaji c'o na s'o contra e Cristo. ¹³ Nu 'ma ri cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bësp'ä cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá cjapcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

9

Los derechos de un apóstol

¹ Sö rá cjagö texe c'o dya mama Mzhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mzhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Y na yeje, pjëtsco apóstole. Ró janda e Jesús c'ín Jmugöji. Y 'ma ró pëpcjö a ndetsc'eji, í 'ñench'e in mün'c'eji c'ü. ² Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'eji in pãrãgueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bübütsc'eji dya in mün'c'eji c'ín Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

³ Ngue nu rí xicö c'o cjacö tönü pje pjëtsco. ⁴ Nutscöjme rí apóstolejme, rí pë'sc'öjme derecho c'ü ra dyacöjme yo cjuarma c'ü rá sijme. ⁵ E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o 'ñaja apóstole, 'ma nzhodü ga zopjüji yo nte, sidyiji o suji c'o xo creo e Jesucristo. Natscö 'ma ri 'ñegö mi su'u, ¿cjo dya xo ro pë'sc'ö derecho ro dyocjöbe c'ü? ⁶ ¿Cjo in cjijñiji nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pë's'i derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in cjijñiji ni jyodü rá pëpjigö ngue c'ua rá tööt'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé, ra pëpji para ra chöt'ü c'ü ra

zi. ⁷ Rí önnec'üji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni jyodü ra gastotsjé o merio ra ndõmü c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya xo sö ra ziji c'o ri quis'i? Jä, sö ra ziji. C'o c'as'ü o ndêncjürü, ¿cjo dya sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Jä, xo sö ra ziji. ⁸ ¿Cjo nguextjo rí mangö c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo mama ga cjanu yo o mandamiento Mízhocjimi. ⁹ C'o o mandamiento Mízhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, t'opjü a cjava c'o: “Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne c'o; jyéziji ra ñõnüji.” C'ü vi mama a cjanu Mízhocjimi, dya ngue c'ü me s'iya o nzhünü. ¹⁰ C'e jña je vi t'opjü por nutscöji rí nteji, ngue c'ua rá pârâgöji, c'ü huajma ni jyodü ra ch'unü o ndëxü c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo 'ñetjo c'ü tagü o ndëxü. Nguec'ua 'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü, ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü c'o ndëxü. ¹¹ Ró xi'tsc'öji o jña Mízhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na jyü rgui pjöxcö c'o in pë'sc'ej? ¹² C'o 'ñaja xöpüte, mamaji pë's'iji derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö, ¿cjo dya xenda rí pë'sc'ö derecho rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü rí cjagö, rí huanta texe 'ma pje c'o bëtsi, ngue c'ua ra sö rá zopjü na puncjü o nte, ra dyäräji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Cristo. ¹³ ¿Cjo dya in pârâgueji, c'o pëpji cja c'ü o templo c'o in menzumüjme a Israel, si'iji c'o pje bübü cja c'e templo? Anguezeji pëpjiji cja c'e arta, nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o animale c'o pö'tp'üji Mízhocjimi nu. ¹⁴ Je xo ga ciatjonu va manda c'ín Jmugöji, nu c'o zopjü yo nte ga xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji, ni jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue xipjiji o jña Mízhocjimi. ¹⁵ Pero nutscö, dya xo rí örügö c'ü rá sigö, 'ñe c'ü rá

jegö. Dya xo ngue c'ü rgá pen'c'öji ne carta, c'ü pje rí dyacöji. Na ngue c'ü dya rgá örögö, ngue c'ü rgá mäçjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo c'ü dya rá örögö, zö ro tūgö o tjijmi.

¹⁶ Rí zopcjö yo nte rí xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Pero dya ra sö rá cjapütsjë na nojo. Na ngueje pë'sc'ü rá zopjüji a cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñüncö ngüenda 'ma Mízhocjimi. ¹⁷ Dya nguezgö ró juanncjötsjë ne bëpji nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu, ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne bëpji; nguec'ua rá cjagö zö dya ró juajnü. ¹⁸ ¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne xoñijömü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö. Pero rí mäçjö na ngueje dya pje rí cobragö yo nte, 'ma rí xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Dya pje rí örögö, zö xi rí pë'sc'ö derecho ra dyacöji.

¹⁹ Zö dya ngue o mbëpjizü ne rí 'na nte, pero rí pjös'ügö texe yo nte, ngue c'ua c'o dya be enh'e o mü'bü e Cristo, ra 'ñench'e o mü'büji na puncjüji. ²⁰ 'Ma rí bübügö cja c'o ín menzumüjme a Israel, rí cjagö nza cja anguezeki ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'büji e Cristo. Dya cja rí súpcö c'o o ley Mízhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rí cărágöjme c'o me súpü c'o ley, rí cjagö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo ri súpügö, ngue c'ua c'o me súpü c'o ley ra dyätpäji o jña e Cristo. ²¹ 'Ma rí bübügö cja c'o dya tjë c'o ley, rí cjagö nza cja c'ü dya ri mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá tõjö c'o dya tjë c'o ley, ra 'ñejmeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mízhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rí ätägö dya. ²² Cárä o nte c'o cjijñi c'ü bübü o jñönü c'ü dya sö ra ziji. 'Ma rí bübügö co anguezeki, rí cjagö nza cja anguezeki, dya xo rí sigö c'o jñönü.

Rí cjagö a cjanu, ngue c'ua rá tõjögö c'o, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Texe cja yo nte, rí cjagö nza cja angueziji. Rí cjagö texe, ngue c'ua ra bëbü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'büji. ²³ Texe nde rí cjagö yo, ngue c'ua xe rrä puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo rí xipjiji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴ In pärägueji cja 'na carrera, cjaji carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndöjö, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatsc'ejí nu, rí tsjacjuanaji rgui dyätäji Mizhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'c'ejí c'o me na jo. ²⁵ C'o eñe pje nde ma t'eñe, jëziji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsjaji, ngue c'ua ra sö ra ndöji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndöji. Pero nutscöji, c'ü ra dyacöji Mizhocjimi, nunca ra tjeze c'ü. ²⁶ Nutscö, dya nza cjazgö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pärä ja ra zät'ä. Dya xo nza cjazgö boxeador c'ü me ri c'uana a dyë, pero dya ri sürü ra yabü c'ü 'naja. ²⁷ Rí pjörütsjë ja rgá minc'ö, ngue c'ua dya rá cjagö c'o na s'o c'o ne ín cuerpogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötcö c'ü dya rvá ätcö na jo Mizhocjimi; zö rvá zopcjö na puncjü o nte.

10

Consejos contra la idolatría

¹ Nguec'ua rí negö rí mbeñejí na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngõmü. Y o mbes'ejí na jo cja c'e mar. ² 'Ma o zütüji c'e ngõmü, 'ñe 'ma o mbes'ejí cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätäji e Moisés. ³ Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mizhocjimi sido mi penpeji c'ü ro

ziji. Nu c'e jñõnü, nde mi siji texeji c'ü. ⁴ Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mizhocjimi anguezoji. Dya mi bëzhi o ndeje na ngueje mi pöji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje o ndeje cja c'e ndojo c'ü ro ziji. Mi nguetsjë e Cristo c'ü. ⁵ Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mäjä Mizhocjimi. Pero c'o 'ñaja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguec'ua va üdü Mizhocjimi, nguec'ua va ndü anguezoji mi bodüji cja c'e majyadü.

⁶ C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'öji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá cjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji. ⁷ Mi cärä anguezoji c'o mi ma'tü o ts'ita. Na ngueje mama a cjava q jña Mizhocjimi: "O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeji a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'äji", eñe q jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji, dya rí tsjagueji a cjanu rí ma'tc'eji yo ts'ita. ⁸ Mi cärä anguezoji c'o mi tsäjä o ndixü. Nguec'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutscöji, dya rá cjagöji a cjanu. ⁹ Mi cärä anguezoji c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezoji. Nguec'ua ma ëjë c'o c'ijmi mi saji c'o nte; nguec'ua mi tüji. Nutscöji, dya rá söji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozüji o iyö. ¹⁰ Mi cärä anguezoji c'o me mi reclamao. Nguec'ua va mbö'tüji c'o, o tsja 'naja c'o q anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'eji, dya rí reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'öji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i ín mün'c'öji c'o, ngue c'ua dya xo rá cjaji a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya rí cäräji yo cjë yo

ya ni ma ra nguarü. ¹² Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ü cjijñi me na jo cja o jmi Mzhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyö, 'na ra tsja c'o na s'o. ¹³ Texe yo nte, bübü 'ma va ñejë o pjeñeji ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mzhocjimi sö ra mbös'üji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguec'ua 'ma va ñejë in pjeñeji c'o na s'o, dya ni jyodü rí tsjaji c'o. Ixtí jñunt'ü in mün'c'eji, Mzhocjimi ra dya'c'üji ja rgui zëzhiji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya pje rí tsjaji c'ü rgui pë's'iji parte co yo ts'ita. ¹⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngueje in pärägueji c'ü na jo. Rí tsjijñiji na jo, ngue c'ua rí pärägueji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. ¹⁶ 'Ma rí jmurügöji rí mbeñeji ja va ndü e Cristo, ot'ü rí unngöji 'na pöjö, cja rrü sigöji c'ü po'o c'e vaso. 'Ma rí cjagöji a cjanu, rí jizhiji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji por nutscöji. Xo 'ñe 'ma rí më'chc'öji c'e tjömëch'i cja rrü siji, xo rí jizhgöji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o sufre va ndü por nutscöji. ¹⁷ 'Natjo c'e tjömëch'i c'ü rí sigöji rgá mbeñeji ja va ndü e Cristo. Nguec'ua zö na puncjüzüji rí ejmeji e Cristo, pero 'natjo ín mü'büji rgá pë's'iji parte co e Cristo. Na ngueje rí sigöji c'ü 'natjo tjömëch'i rí texeji.

¹⁸ Tsjijñiji c'o ín menzumügöjme a Israel. Anguezeji 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi päsp'äji Mzhocjimi cja c'e arta. Nguec'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo o mü'büji ma mbë's'iji parte co Mzhocjimi c'ü mi ngue o cjaja c'e arta. ¹⁹ ¿Cjo in unnc'eji ngüenda yo rí xi'tsc'öji?

¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu. ²⁰ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pö't'ü c'o dya ejme Mzhocjimi, cja rrü mbä's'äji cja c'o o arta anguesji, dya ngue Mzhocjimi c'ü päsp'äji; ngue c'o demonio c'o ngue o dyozi e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, chjëntjui c'ü ri pë's'igueji parte co c'o demonio. Nguec'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. ²¹ 'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pë'sc'oji parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pë's'iji parte co c'o demonio. ²² Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, ra üdü 'ma c'ín Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma anguezze co texe ín mü'büji. A poco in cjijñiji c'ü xenda na zëtscöji que na ngue anguezze.

La libertad y el amor cristiano

²³ Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mzhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'oji c'o, ni xo ri ngue yo nin cjuarmaji. ²⁴ Dya rí tsijijñiji nguextjo cjo in pë'sc'oji derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinnceji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

²⁵ Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pöji cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí

tsijñiji c'o. ²⁶ Na ngueje ne xoñijõmü, o cjaja ín Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zon'c'eji c'o dya ejme Mzhocjimi, ra xi'tsc'eji rí möji rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'c'eji. Dya rí tsjapüji tönü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o jñõnü. Na ngueje dya ni jyodü rí pärägueji. ²⁸ Pero 'ma cjó c'o ra xi'tsc'eji: "Yo ts'ingue yo ch'a'c'eji, o bësp'ä cja ts'ita yo", ra 'ñents'eji, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'eji. Na ngueje nuc'ü, cjijñi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue. ²⁹ Dya ngue'tsc'eji rí tsijñigueji c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguijñi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'eji c'ü vi bësp'ä c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguec'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'eji pe rí xitsköji a cjava: "Rí pë'sc'öjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma jñõnü. Nguec'ua, dya cjó pë's'i derecho ra zopcøjme, zö ri cjijñi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme. ³⁰ Nguec'ua, ¿jenga sopcøjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mzhocjimi?", rí 'ñenzgöji. ³¹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xëdyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mzhocjimi, ngue c'ua ra 'märä me na jo anguezze. ³² Rí tsjaji c'ü dya cjó rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö ri ngue yo ín menzumüjme a Israel, o zö ri ngue yo in menzumügueji a Grecia, zö creoji Mzhocjimi, zö dya creoji. ³³ Rí tsjaji ja c'o nzi rgá cjagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjijñigö nguextjo cjo sö pje rá cjagö. Xo rí cjinncjö yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá cjagö c'ü rá cjapcö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e o

mü'büji e Jesucristo, ra salvaji.

11

¹ Rí cjagö a cjanu, na ngue ngueje o 'ñiji e Cristo. Nu'tsc'eji rí tsjagueji c'ua ja nzi rgá cjagö.

Las mujeres en el culto

² Me rí mä'c'ägöji cjuarma, na ngue in mbenzgöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvá xi'tsc'öji. ³ Pero bëbü c'ü xe rí negö rí pärägueji. Mizophjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü. ⁴ E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizophjimi o 'ma go mama o jña Mizophjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü. ⁵ Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizophjimi o 'ma go ña o jña Mizophjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ro t'äxpä o ñi c'ü. ⁶ 'Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'äxä c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rguí t'äxä, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü. ⁷ E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ä Mizophjimi e bëzo c'ü ixi nguetjo angueze. Nguec'ua ngueje Mizophjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü. ⁸ Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ä e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ä e ndixü. ⁹ Dya ngue e bëzo o t'ät'ä para ra mbös'üji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ä, ngue c'ua ra mbös'üji e bëzo. ¹⁰ C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxe Mizophjimi. ¹¹ Mizophjimi recibido yo bëzo 'ñe yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bëbü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya

ri bübü 'ma yo bëzo. ¹² Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö ri bëzo, zö ri ndixü, pero ngue Mizhocjimi o ngambgagöji.

¹³ Nu'tsc'eji rí tsjijñiji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizhocjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü ə ñi? Iyö, dya ga jo. ¹⁴ 'Ma na maja ə ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjó ra xi'tsc'eji c'ü ix 'na tsetjo; ixi jñetsetjo. ¹⁵ 'Ma na maja ə ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe ə ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi. ¹⁶ Bübüts'c'eji c'o ra sjëya rgá ndünrü, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pë'sc'öji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo ri pë's'iji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmürü yo cjuarma ga ma't'üji Mizhocjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷ Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmürügueji, ngue para rí ma't'üji Mizhocjimi; dya ngue para rí tsjaji yo na s'o. ¹⁸ C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí ärägö 'ma in jmürügueji, nde in xögueji nde ts'i grupotsc'eji. Pe na cjuana c'o rí ärägö. ¹⁹ A poco in cjijñiji ni jyodü ra bübüts'c'eji c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñetsets'üji cjó ngue c'o xenda pärä na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo. ²⁰ Pero 'ma in jmürügueji nde ts'i grupotsc'eji, ¿ja rgá sö 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rgui mbeñegueji ja va ndü c'ín Jmugöji? ²¹ Na ngueje nde va tütsgüeji in jñönüji, cja rrí sitsjégueji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pë's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya nijmiji hasta bünc'o ya ne ra tñijo. ²² Nama, ¿cjo dya in pë'sc'eji in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xëdyi? Pe in cjijñiji c'ü dya ni muvi c'ü

'natjo c'ua ja rí jmurügueji rí ma'tc'eji Mzhocjimi. Na ngueje c'ü ni sitsjëgueji in jñõnüji, in cjapüji ra tseje c'o dya pje pë's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

23 Ya ró xi'tsc'öji ja rgui mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'ín Jmugöji. Nguetsjë anguez c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xõmü 'ma o zürüji o zidyiji cja c'o pje mi pjëzhi. O jñü c'e tjõmëch'i. 24 Nuc'ua o unü 'na pöjö Mzhocjimi. Cjanu o xëpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipjiji c'ua: "Nujyo rí xë'tsc'öji, jñüji rí si'lji yo. Ngue ín cuerpogö yo. Co nín cuerpogö, rá päjtç'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgöji", eñe. 25 Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjõmëch'i, e Jesús xo ndü c'ua c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjõmëch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo: "Nujnu, ngue ín tsjigö nu. C'ü rga pjödü ín tsji, ngue c'ü rgui pärägueji c'ü ra perdonáots'üji Mzhocjimi, ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzgöji 'ma", embeji. 26 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji a cjanu o tjõmëch'i, 'ñe c'ü ri po o vaso, in jizhigueji 'ma c'ü o päjtc'äji va ndü c'ín Jmugöji. Rí tsjagueji a cjanu, hasta 'ma ra ejë na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

27 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjõmëch'i 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ja va ndü, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mzhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'ín Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjödü o cji. 28 Nguec'ua nzi 'natsc'eji, ot'ü rí

tsijjñiji. Nguec'ua 'ma ri bëbüts'üji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi ra perdonaocts'eji c'o. Nuc'ua, cja rrí siji c'ua c'e tjõmëch'i, 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso.

²⁹ Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi'i c'o, nu 'ma dya ra mbeñei c'ü o cuerpo c'ín Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mizhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguijjñiji c'ua ja nzi ga jyodü. ³⁰ Nguec'ua ga bëbüts'eji na puncjü c'o sö'dyë, 'ñe c'o dya ga zëzhi, 'ñe c'o ya ndü. ³¹ Pero 'ma ot'ü rá cijjñiji, dya ra castigaozüji 'ma Mizhocjimi. ³² Castigaozüji a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ua rá xötpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozgöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji ngüenda 'ma.

³³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmurügueji gui siji o xëdyi, rí pötqui che'beji. ³⁴ Nu'ma cjó c'o ri sant'a, ot'ü ra zi o xëdyi cja o ngumü c'ü. Nu 'ma rí tsjagueji a cjanu cja rrí jmurügueji, dya ra castigaots'üji 'ma Mizhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá ñ xi'tsc'öji.

12

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

¹ Rí negö rí pärägueji cjuarma, ja ga 'ñünngü ín mü'büji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pëpiji Mizhocjimi.

² In pärägueji ja ma cjatsc'eji 'ma dya be mi enh'e in mü'büji e Jesucristo. Mi 'ñünnc'eji in mü'büji mi ma'tc'eji o ts'ita yo dya ña. ³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, ixtí pärägueji c'ü dya ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o

mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe
o mü'bü ngue ín Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma
'ñünbü o mü'bü 'ma o Espíritu Mizhocjimi.

⁴ Nde nan'ño ga dyacöji o Espíritu Mizhocjimi
nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pëpcöji
Mizhocjimi. Pero 'natjo c'e Espíritu. ⁵ Nan'ño
ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero
'natjo c'ín Jmuji. ⁶ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá
pëpjiji, pero 'natjo Mizhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjadi
texe c'ü rgá pëpcöji. ⁷ C'ü ni 'ñünngü ín mün'c'öji
o Espíritu Mizhocjimi c'ü rgá pëpcöji Mizhocjimi,
ngue c'ü rga pötca pjósteki. ⁸ Bübüzugöji c'o ya
ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü
na cjuana. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü
unüji a cjanu. Bübüzugöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü
yo nte, ngue c'ua ra mbäräji ja rgá mimiji. Pero
nguetsjé c'e Espíritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue
c'ua ra zopjüji a cjanu. ⁹ Bübüzungüji c'o ya ch'unü
ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mizhocjimi c'o me
na nojo. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü
je unüji a cjanu. Bübüzugöji c'o ya ch'unü ja rgá
jocü yo sö'dyë. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü unüji
a cjanu. ¹⁰ Bübüzugöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o
na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzugöji c'o ya
ch'unü ra ñaji o jña Mizhocjimi co poder. Bübüzugöji
c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na
jña, ixta mbäräji cjo je ngue o Espíritu Mizhocjimi
c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo.
Bübüzugöji c'o ya ch'unü ra ña nan'ño idioma c'o dya
päräji. Bübüzugöji c'o ya ch'unü ra mbärä, ngue c'ua
'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipjiji c'o rrä cã
nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña. ¹¹ Na

puncjü bëpji, pero 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünngöji ín mün'c'öji rá cjaji texe yo bëpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjé.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

12 'Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bübü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga ciatjonu e Cristo, 'natjo angueze pero na puncjüzgöji rí bünc'öji c'ü. **13** Nutscöji 'ma ró enh'e ín mü'büji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra bübü ín mün'c'öji rí texeji. Nguec'ua rí chjëntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri menzumüji a Israel, o zö ri menzumüji a Grecia. Rí chjëntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri esclavoji, o zö dya ri esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu rí texeji.

14 Q cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bübü; na puncjü c'o. **15** Zö ro ña ín cuagöji ro mama: "Dya rí dyëgö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero bübü nín cuaji cja ín cuerpoji. **16** Xo 'ñe ín tsögöji, zö ro ña ro mama: "Dya rí ndögö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero xo bübü nín tsöji cja ín cuerpoji. **17** Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, ¿ja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'ö, ¿ja rva püns'üji pje ri jyära 'ma? **18** Pero Mizhocjimi o dyätcäji texe yo bübüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne angueze. **19** Nu 'ma nde ri bübü aparte yo bübüzüji, ¿ja ri bübü 'ma ín cuerpoji? **20** Pero c'ua ja ga cja dya, bübüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

21 Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyëji: "Dya ní jyodüzü c'ü pje rí pjöxcö", ro 'ñeñe. Na ngue pötca pjöstevi. Ni xo ri ngue ín ñigöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: "Dya ni

jyodüzü c'ü pje rí pjöxcövi", ro 'ñembevi. ²² Bübü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo. ²³ Yo bübü cja ín cuerpopogöji c'o rí cjapcöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo. ²⁴ Yo bübü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'ä yo bübü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjapüji c'ü dya nda ni muvi. ²⁵ O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pëpjitsjë aparte yo, ra pötca pjösteji. ²⁶ Nguec'ua 'ma ra zö'ö na ü'ü 'na yo bübü ín cuerpoji, nde ra zö na ü'ü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bübü ín cuerpoji, xo na jo rgá zö 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷ Nu'tsc'eji օ cuerpot'sügueji dya e Cristo. In bübügueji cja օ cuerpo nzi 'natsc'eji. ²⁸ Nutscöji rí jmurüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ya dyacöji ín bëpcöji nzi 'nazgöji. Bübü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngue c'ü xenda ni muvi cja c'o bëpji c'o dacöji c'ü. Bübü c'o ra mama օ jña angueze co poder. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. C'ü na jña, bübü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. Bübü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bübü c'o ra tsjapü ra ndis'i c'o ri sö'dyë. Bübü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji օ bëpjiji. Bübü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya pâräji. ²⁹ ¿Cjo nde rí texcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji օ jña Mizhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cjaji c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o. ³⁰ ¿Cjo nde ch'acöji rá jocüji yo sö'dyë? ¿Cjo nde

rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipjiji c'o cjuarma pje ne ra mama 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma? Íyö. ³¹ Nu'tsc'ejí rí jyodüji c'ü ra ch'a'c'ejí c'o xenda ni muvi ga bëpji yo cja ró xi'tsc'öji. Pero bübü 'na c'ü rí tsjají c'ü xenda ni muvi que na ngue yo bëpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

13

El amor

¹ Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxe, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, ri chjëntcjöbe 'ma 'na t'ëzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O ri chjëntcjöbe o címbalo c'o pjë'biji. Zö ro mbedye na jo jña ín tegö, pero ¿pje rví muvizgö 'ma? ² Zö ch'acö rá ñagö o jña Mízhocjimi co poder, y zö xi ro pärägö texe c'o dya mi 'märä mi jinguä 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mízhocjimi, nguec'ua ro sö ro xipji yo t'eje: "Chjans'aji ga manu", ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizügö 'ma. ³ Zö xi ro jüngö texe c'o rí pë'sc'ö ro unügö c'o dya pje pë's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, ¿pje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro züçöji ro pantcöji a sivi, zö ro sëchcö na jo rvá ndë ín cuerpo, pero 'ma dya ro s'iya yo nín minteji, ¿pje xo ro dyezgö 'ma?

⁴ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesjí. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiasi. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá cjapütsjëji na nojo rga mamaji: "Me na jozgöjme",

rá eñeji. ⁵ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaji c'ü rguí tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjëji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñeji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o. ⁶ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja na jo. ⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸ Ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü cjó ra ña o jña Mízhocjimi. Xo ra zädä c'ü dya cjó xe ra unü o Espíritu Mízhocjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü ra dyacöji o Espíritu ja rga pärägöji. Pero, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömü, Mízhocjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji. ⁹ C'ü rgá pärägöji Mízhocjimi nu va cja ne xoñijömü, dya xo rí pärägöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o jña, dya xo rí mangöji na jo c'o. ¹⁰ Dya nda rí pärägöji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägöji na jo.

¹¹ 'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cijñi nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bëzogö, dya cja ró cjagö nzi ts'it'i 'ma. ¹² Je xo ga cjazgöji nu, c'ü rgá pärägöji dya, chjëntjui c'ü ri jandatjoji cja jñeje, c'ü dya jñetsezüji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá päräji texe c'o dya rí pärägöji dya. Dya xo rí pärägö na jo dya. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbäcö Mízhocjimi. ¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mízhocjimi, 'ñe rá te'bejí c'ü ra zädä c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nujyo, siempre ni jyodü rá cjaji yo. C'ü xenda

ne Mzhocjimi rá cjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

14

El hablar en lenguas

¹ C'ü rí tsjaji, rí s'iagueji yo nin minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'c'eji o Espíritu Mzhocjimi ja rgui pëpqueji Mzhocjimi. C'e bëpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mzhocjimi co poder. ² Nu 'ma cjó c'o vi unü o Espíritu Mzhocjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya párā, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mzhocjimi c'ü ärä. Na ngueje dya cjó sö ra mbärā pje pjézhi c'ü ri mama c'ü. Na ngueje 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mzhocjimi ra ña o jña c'o dya cjó ra mbärā. ³ Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mzhocjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbäräji Mzhocjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo cjapjüji ra mä o mü'büji. ⁴ Pero 'ma cjó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjé c'e nte c'ü ri ña, c'ü xenda ra mbärā Mzhocjimi. Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mzhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmuru c'o xenda ra mbäräji Mzhocjimi.

⁵ Quera ro dya'c'üji ri ñagueji nan'ño idioma in texeji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mzhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bëpji c'ü, que na ngue 'ma ri ñagueji nan'ño idioma c'o dya cjó párā. Pero 'ma sö rí xipjiji c'o ri jmuru pje ne ra mama c'o jña c'o in mamaji gui ñaji nan'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbäräji Mzhocjimi. ⁶ Tsijjñiji cjuarma. 'Ma ro ëgö ro 'ñe zenguats'üji, 'ma ro ñagö

nan'ñō idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jítscö Mizhocjimi, o c'ü rí pärägö, ¿pje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, o 'ma dya pje ro jí'tsc'öji, ¿pje xo ro dyeje 'ma?

⁷ In päräji o pito, 'ñe o bizhi. Dya pë's'iji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbë'biji yo bizhi, ¿ja rgá sö ra mbäräji 'ma, pje pjëzhi c'ü ri bë'bi? ⁸ Xo 'ñe o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbë'biji, ¿ja rgá sö ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chü? ⁹ Je xo ga cjatsc'eji nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ñō idioma, ¿ja rgá sö cjó ra mbärä pje pjëzhi c'ü ri mangueji 'ma? Chjëntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o jña c'o. ¹⁰ Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xoñijömü, y nde t'ära nza texyo. ¹¹ Pero 'ma dya rá pärägö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguijñi 'ma c'e nte c'ü nguetscö dya rí menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö ngüenda c'e nte, c'ü dya ri tsja cja ín jñiñigö. ¹² Nu'tsc'eji in jodüji c'ü ra 'ñünnc'eji in mün'c'eji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rí pëpqueji Mizhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí jyodü rí tsjaji c'o bëpji c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmürü xenda ra mbäräji Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua c'ü ña nan'ñō idioma, ra dyötü Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbärä pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipji c'o 'ñaja. ¹⁴ 'Ma rí ötcö Mizhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ñō idioma c'ü dya rí pärägö, pedye ín tegö c'o je ni 'ñeje cja ín mü'bögö. Pero dya rí cjijñi ín ñigö pje ne ra mama yo jña. ¹⁵ Nguec'ua ni jyodü rá ötügö Mizhocjimi co ín mün'c'ö, 'ñe ín ñigö, nza yejui. Rá töpü o himno co texe ín mün'c'ö 'ñe ín ñigö. ¹⁶ 'Ma in unügueji 'na

pöjö Mizhocjimi, 'ma rí ñaji nan'ño idioma, nu'ma, ñja rgá sö ra mbärä c'o cja vi ndät'ä ra mamaji: "Na cjuana c'ü mama yo", ra 'ñeñeji? Maco dya ra mbäräji pje pjëzhi c'ü vi mangueji vi unngueji 'na pöjö Mizhocjimi. ¹⁷ Jä, pe ri unngueji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rgui ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmürü. ¹⁸ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji. ¹⁹ Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda rí ne rá cjijñi ín ñigö ja rga ñagö, zö ri tsi'ch'atjo jña, que na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá cjijñi ín ñigö ja rga ñagö, rá jíchcö 'ma yo cjuarma.

²⁰ Xo 'ñetsc'eji cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in päräji pje ne ra mama c'o jña c'o in mangueji, nu'ma, in chjëntcjeji 'ma yo ts'it'i yo dya be cjijñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjaji nzi ts'it'i c'ü dya cjó pje rí tsjapqueji c'o na s'o. Pero rí tsjijñiji nzi bëzo. ²¹ Tsjijñiji c'ü ya t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Rá juajnü c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra ñji ra 'ñe zopjüji ín jñagö yo nte. Pero zö xi rá cjagö a cjanu, dya xo ra dyätcö ín jña yo nte", eñe Mizhocjimi. ²² Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbärä yo nte c'ü bübütsc'eji Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme. ²³ 'Ma in jmürügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjogü c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, ¿pje ra manxä c'o? ¿Cjo

dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma? ²⁴ Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjogü 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra zi'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü. ²⁵ Cja ra mbeñetsjë a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rrü ndüñijõmü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübütsc'eji Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjaji cjuarma. Bübüt'süji c'o ra tō 'na himno. Bübütsc'eji c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'eji. Y c'o ya ch'unütscl'eji ra mbärä, ra jí'tsc'eji c'o. Bübütsc'eji c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüt'sügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbäräji Mizhocjimi. ²⁷ 'Ma cjó c'o ra ñatsc'eji nan'ño idioma, ra sö ra ñatsc'eji yeje o jñi'i. Pero dya ra cjogü jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü cjó c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o. ²⁸ 'Ma in jmürügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbärä pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'eji nan'ño idioma. Ra ñatsjë, y ra ñavi Mizhocjimi. ²⁹ Je xo rga cjatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cärä nu, ra unüji ngüenda cjo na jo o iyö. ³⁰ Y zö ya ri ña 'natsc'eji, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ra jíchi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña. ³¹ Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sö nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde rí jñüns'üji nde 'na jña. Y nde ra zi'ch'i in mün'c'eji in

texeji. ³² 'Ma cjó c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü o Espíritu Mizhocjimi o mü'bü c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodü sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sö ra jueme, ngue c'ua xo ra sö ra ña'a c'ü 'na. ³³ Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huëñiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

³⁴ 'Ma nde ri jmurgueji, dya ra sö ra zo'c'eji yo ndixü. Na ngue dya pë's'iji derecho ra ñaji; ni jyodü ra dyätäji c'o pje pjëzhi nu ja in jmurüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi. ³⁵ 'Ma pje c'o ne ra mbärä yo ndixü, ra dyönütsjëji nu xíraji cja o ngumüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixü ra zopjü c'o ri jmurü.

³⁶ Rí cja'c'üji t'önü, ¿cjo ngue'tsc'eji je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'büji yo rí xi'tsc'öji? ¿O cjo ngueextjots'üji in pärägueji? ³⁷ 'Ma cjó c'o cjijñits'üji c'ü pätpä Mizhocjimi, 'ñe c'ü 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodü ra unü ngüenda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'ín Jmugöji yo. ³⁸ Y c'ü dya ra tsjapü ngüenda yo, dya xo ra tsjapüji ngüenda c'ü.

³⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma c'o ra unü o Espíritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü. ⁴⁰ Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

15

La resurrección de Cristo

¹ 'Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbennc'eji na yeje dya c'o jña

c'o. Ngue c'o jña c'o i creoji y sido in creoji dya.
2 Ró zo'c'öji, i dyätpäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'eji na jo ngüenda c'ü ró xi'tsc'öji, 'ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in mün'c'eji 'ma c'o na s'o.

3 C'ü ró xi'tsc'öji, nguetsjë Mizophcjimi c'ü o jítscö c'o. Y ngue c'o xenda ni jyodü rá pärägöji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngõtcüji ín nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama o jña Mizophcjimi c'ü ro ndü.
4 Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizophcjimi c'ü ro tetjo. **5** Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole. **6** Nuc'ua, como 'na ts'i'ch'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cáräji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cárätjo na puncjü anguesji, pero bëbü c'o ya ndü. **7** Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

8 Nutscö e Pablo, rí bëpjagö cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lélè c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma cjazgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro cjagö apóstole. **9** C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö c'ü ro juancügö Mizophcjimi rá cjagö apóstole. Na ngueje mi cjapcö ra sufre yo o nte Mizophcjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo. **10** Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizophcjimi o dyacö ne bëpji rí apóstolegö. Dya bëva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pëpcjö, que na ngueje texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjatsjë ne bëpji nu; ngue Mizophcjimi me pjöxcö na puncjü. **11** Pero

zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjüjme yo nte, rí xipijjme c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndü o bübüütjo na yeje. Maco bübüts'üji c'o mama c'ü dya sö rá tegöji na yeje 'ma ya rga tüji. ¹³ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁴ Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'eji c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni 'ñejmegueji e Cristo. ¹⁵ Nu'ma, xo ro ch'ötcöjme c'ü rvá pezhejme o bëchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo. ¹⁶ Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁷ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñench'e in mü'bügueji e Cristo. Xe ri tügueji 'ma in nhunc'eji. ¹⁸ Yo ejme e Cristo, bübü c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguec'ua ro bëzhiji 'ma. ¹⁹ 'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cäräji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpäji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mäpäji nguextjo yo bübü cja ne xoñijömü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

20 Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü. **21** Na ngue c'ü vi ndü 'na nte, nguec'ua nde rgá tüji. Je xo rga cjadionu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co ín cuerpoji. **22** O ndü e Adán c'ü mi ngue ín mboxpalegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tügöji rí texeji. Je xo ga cjadionu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texeji co ín cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja anguezze, je xo ga cjazgöji dya nu. **23** Pero cja rá teji 'ma cja ra zädä c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra ñejë na ye e Cristo, cja ra te texe c'o enh'e o mü'bü anguezze. **24** Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijomü. Y c'e poder c'ü pë's'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndöpü c'o pje nde pjëzhi, zö pje ma poder c'ü me rrä nojo ri pë's'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbëzhiji. **25** Ni jyodü ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndöpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji. **26** C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndöpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tüji. **27** Je t'opjü a cjava: “O unüji texe poder ra manda”, eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjë Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo. **28** Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjë c'ü o T'i. Na ngueje nguetsjë Mizhocjimi c'ü ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguec'ua Mizhocjimi ra mbë's'i

na yeje texe o poder.

²⁹ Bübü c'o ji'i c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pärä anguezeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

³⁰ Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligro rgá zopjüjme yo nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu? ³¹ Ya pëpjí dya e Cristo Jesús c'ín Jmugöji a mbo cja in mün'c'eji, nguec'ua nutscö rí mä'c'öji. In pärägueji c'ü na cjuana rí mä'c'öji. Je xo ga ciatjonu rí jñunt'ü in mün'c'eji c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tū. ³² 'Ma ró sufre na puncjü a Efeso, chjéntjui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, ¿pje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji ja c'o nzi ga mama yo nte. Mamaji anguezeji: "Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bünc'öji. 'Ma rá tūji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji", eñeji.

³³ Dya cja xe rí jyëzgueji cjó xe ra dyon'c'eji ra xi'tsc'eji jña a cjanu. Zö xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cijñi na s'o, xo rí tsijijñiji a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma. ³⁴ Chjümbeñgueji. Jyëziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeji, dya päräji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tseji.

Cómo van a resucitar los muertos

³⁵ Bübü c'o ra xitscö: "¿Ja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, ¿ja rgá cja c'ín cuerpoji 'ma?", ra 'ñenzgöji. ³⁶ Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'eji ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o ndëchjõ,

ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro mbes'e 'ma c'o. ³⁷ Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjõ c'o in tujmüji; ngue c'o ts'indëchjõ. Je xo ga ciatjonu o ndëxü, o pje c'o nde in podüji. ³⁸ Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igrano c'ua ja nzi ga mbes'eji. Nde nan'ñoji. ³⁹ Je xo ga ciatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma ciatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmõ, 'ñe o ts'ingue yo s'ü. ⁴⁰ Na jo va t'ät'ä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ät'ä yo cärä cja ne xoñijõmü, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñozi. ⁴¹ E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zärä yo. Pero nde nan'ño ga zäräji nzi 'naji. ⁴² Je xo rgá ciatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü. ⁴³ 'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrä jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñõmü. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrä zëzhi. ⁴⁴ Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijõmü. Pero ra dyögüji ín cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji ín cuerpoji para rá ma minc'oji co Mizhocjimi. Bübü ín cuerpoji nu rgá cäräji cja ne xoñijõmü. Pero ín cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cäräji co Mizhocjimi. ⁴⁵ Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cjava: “Ma mü o dyät'ä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü.” Pero 'ma ya vi mezhe, o ejë e Jesúš c'ü sö rá xiji c'ü bëpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua sö ra tsjacöji rá bübüjtjogöji na yeje. ⁴⁶ C'ín cuerpoji c'ü rga ma cäräji co Mizhocjimi,

dya nza cja nu ot'ü bëbü. Nu ot'ü bëbü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cãrãji cja ne xoñijõmü. C'ín cuerpoji c'ü rga ma cãrãji co Mízhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'acüji c'ü. ⁴⁷ C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijõmü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jõmü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü. Nguetsjé c'ín Jmugöji c'ü. ⁴⁸ C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jõmü, je xo ga ciazgöji nu. Na ngueje xo jõmütjo nín cuerpogöji. Pero rí tsjagöji dya a jens'e, na ngue rí enh'e ín mü'büji e Jesucristo. Nguéc'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue ín Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá ciazgöji nu. ⁴⁹ Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jõmü. Je xo rgá ciatjonu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁵⁰ Bëbü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpogöji nu bëbüzgöji dya, dya ra sö ra ch'acöji c'ü rá sät'öji nu ja manda Mízhocjimi. Na ngueje nín cuerpogöji, bëbü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpogöji, dya sö ra ch'acöji dya c'ü rá sät'äji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpogöji, dya'a nu. ⁵¹ Dyärä'maji. Rá xi'tsc'öji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbärä c'o mi cãrã mi jinguã. Dya rá tügöji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mízhocjimi c'ü ja ga cja nín cuerpogöji. ⁵² 'Ma ra zünü c'ü rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'uijmi a nzhö'ö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcöji. Nuc'ua Mízhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü. Ra bëbü զ cuerpoji c'ü nunca ra ndü. Xo 'ñetscöji ri cãrãji, nde ra pötcügöji. ⁵³ Ni jyodü ra bëbüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpogöji nu bëbüzgöji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü

ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra ndū. Na ngue nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndū nu. ⁵⁴ Nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndū y ra dya'a nu. Pero ra zädäzgöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji c'ü dya cja ra ndū. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ü t'opjü a cjava: "Ya ndöpüji e muerte; ya chjotüji c'ü. ⁵⁵ Zö rá tügöji, zö ra dyögüzüji, pero dya ra ndöcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o", eñe o jña Mizhocjimi. ⁵⁶ Rí tüji, na ngueje rí cjaji c'o na s'o. Rí cjaji c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá ätäji o ley Mizhocjimi. ⁵⁷ Pero rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi. Zö rá tüji, pero ra tsjacüji Mizhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndū e Jesucristo c'ü ín Jmugöji va ngötcüji ín nzhunc'öji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

⁵⁸ Rí s'iyats'ügöji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji c'ü dya rí yembeñéji c'ü rgui jyézgueji Mizhocjimi. Rí sido rí pëpiji na puncjü c'ín Jmugöji. Y rí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya bëvatjo gui pëpqueji anguezze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

16

La colecta para los hermanos

¹ Rí xi'tsc'öji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji rá pjös'üji c'o o t'i Mizhocjimi c'o cärä a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvá xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rgui tsjagueji. ² C'ü ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'ëji ra xöcü ja nzi merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöjö; ra mbë's'i cja o ngumü c'o. Nguec'ua 'ma rá säcjö va ja in cäräji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio. ³ Rí juajnügueji c'o in confiaoji. Nguec'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyiji

ngue c'ua c'o cjuarma a Jerusalén ra recibidoji anguezoji. Cja rrū möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio. ⁴ Ma xo ni jyodü rá möcøjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵ 'Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrū 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia. ⁶ 'Ma rá säcjö va ja in cárägueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'eji yo pa yo rrā së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sö rí pjöxcöji c'ü rga ma cja 'ñiji. ⁷ Dya ngue c'ü rí ne rá zenguats'ütjoji cja rrū ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuji. ⁸ Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés. ⁹ Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjü. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰ Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja in cárägueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pëpi c'ín Jmugöji c'ü, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö. ¹¹ Dya rí tsjapüji menu c'ü. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí bünc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹² E cjuarma Apolos ró ötü na puncjü ro ëji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero anguez o mama c'ü dya ro ëji c'o cjuarma. Cja ra ëjë, 'ma ra mbë's'i tiempo.

Saludos finales

¹³ Nu'tsc'eji rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö

pje rí sufreji. ¹⁴ Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji. ¹⁵ Ya in pärägueji, e Estéfanas 'ñe c'o cárä nu ngumü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezoji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi. ¹⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí respetaoji e Estéfanas, 'ñe c'o cárä nu ngumü. Xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pëpji na zëzhi c'o pje nde ma mböste. ¹⁷ Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanas, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí bünc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ü ro päjtc'ägueji c'o, na ngue dya sö rvi möcjeji a manu. ¹⁸ Na ngue c'ü vi möji anguezoji vi ma zocüzügöji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'öji dya. Ni xo ri ngue'tsc'eji, dya cja xe ni jyodü rí mbenzögöji. Nguec'ua rí tsjapüji ngüenda anguezoji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmürüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmürü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'ütjoji Cjimi na puncjü anguezoji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²⁰ Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'eji Mizhocjimi.

²¹ Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyëgö yo.

²² C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji, jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'eji a cjanu, na ngue ra ejë c'ín Jmugöji.

²³ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji. ²⁴ Rí s'iyats'üji na ngue bëbü e Cristo Jesús a mbo ín mü'n'c'öji. Amén.

**Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e
Jesucristo
New Testament in Mazahua, Central
(MX:maz:Mazahua, Central)**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc